

A VÁCI VÁR

Az egykori vár központja a mai Géza király tér alatt terül el. Vác már a középkorban püspöki székhely volt, első székesegyházát I. Géza királyunk építtette. A templom helyét ezen a területen jelölte ki a legendás csodaszarvas a király számára, akit a Képes Krónika szerint itt temettek el 1077-ben. A püspöki központ a székesegyház mellett a főpapi rezidenciát és a kiszolgáló népek lakhelyét is jelentette. Mellette fejlődött ki a püspök földesúri hatalma alatt Vác városa. A templom és palota együttest a tatárok pusztították el az ide menekült lakossággal együtt. Az ország tatár pusztítását követő újjáépítéséről IV. Béla király épp itt, a váci romok között tanácskozott országgyűlésre hívott főuraival. Az újjáépült püspöki központot már megerősítették, kőfallal vették körül. Legpompásabb megjelenését a reneszánsz idején, a humanista Bátor püspök építkezéseinek eredményeként, a XV. század végére érte el. A vártól északra kialakult várost szintén erős falakkal vették körül, az erődítményrendszerbe ellenőrzött kapukon keresztül lehetett bejutni.

A vár a török hódoltság korában kulcsszerepet játszott, a hódoltsági terület határán számtalan ostromot szenvedett el. 1543-ben sikerült az oszmán-törököknek elfoglalniuk, és 1686-ig többnyire oszmán uralom alatt, rendszeres hadakozásoknak kitéve, csak rövid békés időszakokat élhetett meg a vár, s mellette a város.

1606-ben Bocskai István, majd 1619-ben már Bethlen Gábor erdélyi fejedelem birtokában volt Vác, de 1620-ban Karakas Mehmed budai pasa visszafoglalta, és elkezdődött a második hosszabb török korszak. Csak 1686. szeptember 2-án szabadult meg a város véglegesen a 142 éves török uralom alól, a Lotharingiai Károly által vezetett felszabadító hadjárat során. Ekkor a vár és a település már romokban hevert. 1719-ben a ferencesek kaptak letelepedési engedélyt a vár területén, és az egykori épületek romjait felhasználva felépítették templomukat és kolostorukat.

A ma a Duna-part felől látható várfal rekonstrukció. Régészeti ásatások eredményei alapján az eredeti falakra készült az ágyúterasz visszaépítés, mellette látható a folyóhoz lefutó várlépcső. A terasz falán 2000 óta áll I. Géza király szobra. A váci vár régészeti ásatásai folytatódnak, legújabb eredményei napvilágra hozták a középkori székesegyház több építési fázisát a kapcsolódó értékes leletanyaggal együtt. A vár alatt kialakított pihenőhelyen kétnyelvű képes tablók részletezik az új ismereteket.

Forrás:

Vác – A Dunakanyar szíve. Vác, 2009. 223-224. p.

Tragor Ignác: Vác vára és képei. Vác : Váci Múzeum- Egyesület, 1906.

Bánhidi László: Új váci kalauz. Vác : Váci Városvédők és Városszépítők Egyesülete, 1998.

Kép: Tragor Ignác: Vác vára és képei. Vác : Váci Múzeum- Egyesület, 1906.

Hely: [2600 Vác, Géza király tér](#)